

Sygn. akt X GC 461/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Leszek Guza
Protokolant:	Agnieszka Demucha

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2016 r.

na rozprawie sprawy

z powództwa: (...) Spółki z o.o. w Z.

przeciwko: (...) Spółce z o.o. w J.

zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki z o.o. w J. na rzecz powódki (...) Spółki z o.o. w Z. kwotę 1 317 525,82 zł (jeden milion trzysta siedemnaście tysięcy pięćset dwadzieścia pięć złotych osiemdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty od następujących kwot:

a) 183 290,91 zł (sto osiemdziesiąt trzy tysiące dwieście dziewięćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) od dnia 29 września 2014 r. do dnia zapłaty,

b) 35 358,81 zł (trzydzieści pięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt jeden groszy) od dnia 30 października 2014 r. do dnia zapłaty,

c) 292 685,88 zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt osiem groszy) od dnia 30 października 2014 r. do dnia zapłaty,

d) 250 105,74 zł (dwieście pięćdziesiąt tysięcy sto pięć złotych siedemdziesiąt cztery grosze) od dnia 28 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,

e) 153 325,90 zł (sto pięćdziesiąt trzy tysiące trzysta dwadzieścia pięć złotych dziewięćdziesiąt groszy) od dnia 30 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,

f) 167 072,13 zł (sto sześćdziesiąt siedem tysięcy siedemdziesiąt dwa złote trzynaście groszy) od dnia 1 marca 2015 r. do dnia zapłaty,

g) 176 466,87 zł (sto siedemdziesiąt sześć tysięcy czterysta sześćdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt siedem groszy) od dnia 31 marca 2015 r. do dnia zapłaty,

h) 59 219,58 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście dziewiętnaście złotych pięćdziesiąt osiem groszy) od dnia 22 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 73 094 , 00 (siedemdziesiąt trzy tysiące dziewięćdziesiąt cztery 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Leszek Guza

Sygn. akt X GC 461/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z o.o. w Z. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w J. kwoty 1 317 525 , 82 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony zawarły w dniu 20 czerwca 2013 r. umowę o podwykonawstwo na podstawie której powód wykonał na rzecz pozwanego prace z które dochodzi wynagrodzenia.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa względnie o odrzucenie pozwu i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana wskazał, że wierzytelność objęta pozwem nie jest wymagalna bowiem strony ustaliły w umowie, iż rozliczenie pomiędzy stronami będzie następowało wedle zasad obowiązujących w stosunkach pozwanego z zamawiającym a roszczenie powoda o zapłatę stawało się wykonalne po wykonaniu zadań, wystawieniu faktur i wpływie środków od zamawiającego na konto pozwanego.

Ponieważ powód nie wykazał aby nastąpił wpływ środków na koto pozwanego to nie wykazał wymagalności swego roszczenia.

Ponadto wskazał pozwany, że w zakresie kwoty 106 877 , 33 zł roszczenie powoda zostało zaspokojone bowiem została ona przekazana na poczet faktury nr (...), Naczelnik Urzędu Skarbowego w J. dokonał zawiadomień o zajęciu wierzytelności przysługujących powodowi objętych tytułami wykonawczymi wystawionymi na powoda.

Ponadto wskazał pozwany, że powód utracił uprawnienie do dysponowania swą wierzytelnością gdyż zostały przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. wystawione tytuły wykonawcze wobec powoda. Tym samy na podstawie art. 67a par 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji organ egzekucyjny wstąpił w prawa wierzyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 czerwca 2013 r. strony zawarły umowę o podwykonawstwo na podstawie której pozwany powierzył powodowi do wykonania część prac objętych zamówieniem realizowanym na rzecz (...) S.A. a polegających na przykotwieniu stropnic stalowych.

W § 3 ust. 2 umowy zapisano, że „płatności wystawionych faktur na rzecz podwykonawcy wykonawca będzie realizował do 5 – ciu dni odm daty wpływu środków od zamawiającego na rachunek wykonawcy”.

(dowód – umowa z aneksami i zestawieniami k. 23-36)

Powód wykonał zlecone prace i wystawił faktury VAT :

- w dniu 30 czerwca 2014 r. na kwotę 183 290 , 91 zł z terminem płatności 28 września 2014 r. ,

- w dniu 31 lica 2014 r. na kwotę 35 358 , 81 zł z terminem płatności 29 października 2014r.

- w dniu 31 lipca 2014 r. na kwotę 292 685 , 88 zł z terminem płatności 29 października 2014 r.
- w dniu 29 sierpnia 2014 r. na kwotę 250 105 , 74 zł z terminem płatności 27 listopada 2014 r.
- w dniu 30 września 2014 r. na kwotę 153 325 , 90 zł z terminem płatności 29 grudnia 2014 r.
- w dniu 30 listopada 2014 r. na kwotę 167 072 , 13 zł z terminem płatności 28 lutego 2015r.
- w dniu 30 grudnia 2014 r. na kwotę 176 466 , 87 zł z terminem płatności 30 marca 2015 r.
- w dniu 21 stycznia 2015 r. na kwotę 59 219 , 58 zł z terminem płatności 21 kwietnia 2015r.

(dowód – protokoły k. 37-43, faktury k. 44- 51)

W dniu 1 września 2015 r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty.

(dowód – wezwanie k. 52-54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony, nie znajdując podstaw do odmowy im wiarygodności.

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Między stronami nie było sporne, że wiązała je umowa wskazana w pozwie. Nie było sporne wykonanie przez powoda wskazanych w pozwie prac i wysokość dochodzonych należności.

Pozwany zarzucał, że należność ta nie jest wymagalna oraz wskazywał na fakt zapłacenia części należności oraz fakt zajęcia pozostałych należności przez Naczelnika Urzędu Skarbowego, co w ocenie pozwanego powodowało brak możliwości rozporządzania wierzytelnościami przez powoda.

Jeśli chodzi o zarzut braku wymagalności objętej sporem wierzytelności to uznał go Sąd za nieuzasadniony.

W tym zakresie podziela Sąd pogląd orzecznictwa, że nieważne jest postanowienie umowy uzależniające termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy przez wykonawcę od uzyskania wynagrodzenia od inwestora (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 lipca 2010 r., Apel.-W-wa 2008/1/61, OSA 2008/10/32). Podziela tutaj Sąd argumentację, że terminu zapłaty wynagrodzenia nie można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego, gdyż wówczas, to nie tylko termin jest niepewny, ale sama zapłata wynagrodzenia, a nie sposób przyjąć, że wykonawca na takie uregulowanie się godził. Zastrzeżenie terminu o jakim mowa w art. 116 k.c., czyli uzależnienie skutku czynności prawnej (zapłaty wynagrodzenia) od zdarzenia przyszłego, jest podobne do warunku, ale w odróżnieniu od niego, chodzi o zdarzenie zawsze pewne, co znaczy, że wiadomo iż na pewno nastąpi w przyszłości. Oznaczenie terminu przez określone zdarzenie może nastąpić tylko wtedy, gdy nastąpienie tego zdarzenia w przyszłości jest - w ramach rozsądnych ludzkich oczekiwań - oczywiście pewne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1990 r., IV CR 236/90, OSNC 1991, z. 10-12, poz. 125). W przypadku natomiast umowy stron, kwestia zapłaty wynagrodzenia pozwanemu przez zamawiającego, od której uzależniono wypłatę wynagrodzenia powodowi nie była zdarzeniem pewnym. I ta zatem instytucja prawa cywilnego (tj. zastrzeżenie terminu) nie może wchodzić w grę dla oceny wątpliwego postanowienia umowy stron. Ponieważ w umowie zobowiązującej, zastrzeżenie terminu nie odkłada momentu powstania wierzytelności jako istotnego elementu zobowiązania głównego (w tym przypadku powstała ona dla powoda w momencie oddania dzieła), lecz określa termin wymagalności świadczenia, kwestię tę należy rozpatrywać z punktu widzenia art. 455 k.c. (zob. Z.Radwański, System prawa prywatnego, j.w. str. 290). W świetle tego przepisu wymagalność roszczenia nie jest warunkiem, lecz zdarzeniem przyszłym, ale pewnym. Określenie w umowie terminu zapłaty wynagrodzenia należnego powodowi, jako wykonawcy jest równoznaczne

z określeniem wymagalności roszczenia wykonawcy o jego zapłatę. Z upływem tego terminu rozpoczyna się bieg terminu przedawnienia roszczenia wykonawcy o zapłatę wynagrodzenia. Wymagalność może być zatem umową stron odsunięta w czasie, ale musi być zdarzeniem pewnym, czego nie można powiedzieć o regulacji zawartej w punkcie 5.3 umowy stron, interpretowanej w sposób przedstawiony przez pozwanego. Dlatego sporne postanowienie umowy stron można było potraktować jako sprzeczne w naturą stosunku zobowiązaniowego i uznać je na mocy art. 58 § 3 k.c. za nieważne, a konsekwencji termin zapłaty, a tym samym wymagalność roszczenia powoda ocenić według zasad określonych w art. 647 i art. 654 k.c.

Wskazać tutaj należy, że podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Białymstoku, który w wyroku z dnia 11 marca 2015 r. (sygn. akt I ACa 876/14, LEX nr 1665047) wskazał, że jakkolwiek oczywiście strony mogą swobodnie układać treść stosunku prawnego, to jednak - zgodnie z art. 353¹ k.c. - granice tej swobody wyznaczone są właściwością danego stosunku prawnego, a także ustawą i zasadami współżycia społecznego. Termin zapłaty wynagrodzenia nie może zostać uzależniony od zdarzenia przyszłego i niepewnego (czyli od warunku w rozumieniu art. 89 k.c.), gdyż wówczas zarówno termin, jak i sama wypłata są niepewne.

Dlatego uznał Sąd, że zapis § 3 ust. 2 umowy stron należy uznać na mocy art. 58 § 3 k.c. za nieważny a wymagalność roszczenia powoda ocenić według zasad określonych w art. 642 § 1 k.c.

Skoro zaś nie było kwestionowane, że prace powoda zostały należycie wykonane i odebrane, to termin ten określił Sąd zgodnie z zapisami faktur wystawionych przez powoda.

Za nieuzasadniony uznał Sąd zarzut częściowej zapłaty należności objętych sporem, do kwoty 106 877 , 33 zł.

Powód zakwestionował tę zapłatę, a wbrew twierdzeniom pozwanego z przedłożonych przez niego dokumentów nie wynika aby taka kwota została uzyskana przez organ egzekucyjny w tytule zajęcia wierzytelności powoda wobec pozwanego.

Wskazane przez pozwanego zawiadomienia o zajęciu z dnia 25 czerwca 2015 r. , z dnia 27 sierpnia 2015 r. i z dnia 4 września 2015 r. w żaden sposób nie wskazują aby dotyczyły powoda, a wręcz z ich treści wynika, że dotyczą zobowiązań pozwanego.

Z zestawienia rozliczenia uzyskanych kwot nie wynika, aby wskazywana kwota dotyczyła wierzytelności powoda. W tym zakresie zestawienie to odwołuje się do tytułu wykonawczego o symbolu EA (...), którego do akt nie złożono, ale z zawiadomienia z dnia 25 czerwca 2015 r. zdaje się wynikać, że dotyczy on raczej pozwanego a nie powoda.

Dlatego uznał Sąd, że twierdzenia pozwanego o zapłacie należności w tej części nie zostały udowodnione.

Za nieuzasadniony uznał Sąd zarzut pozwanego oparty na fakcie zajęcia wierzytelności objętych sporem przez Naczelnika Urzędu Skarbowego. Wbrew twierdzeniom pozwanego fakt ten nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Nie jest bowiem tak aby przez zajęcie wierzytelności organ egzekucyjny stawał się wyłącznie uprawnionym do jej dochodzenia.

Zgodnie ze wskazywanym przez pozwanego art. 67a § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji organ egzekucyjny może z mocy samego zajęcia wierzytelności lub innego prawa majątkowego albo ruchomości wykonywać wszelkie prawa zobowiązanego w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji.

Nie oznacza to jednak pozbawienia powoda prawa dochodzenia wierzytelności przed sądem, szczególnie jeśli sama wierzytelność jest sporna.

Przepis ten oraz sam fakt zajęcia wierzytelności będzie miał znaczenie w toku postępowania egzekucyjnego.

Biorąc powyższe pod uwagę i opierając się na zapisach łączącej strony umowy i art. 627 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzone należności.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. uznając, że z uwagi na wynik sporu całość kosztów procesu winien ponieść pozwany.

Na koszty poniesione przez powoda złożyły się :

- opłata sądowa – 65 877 zł
- opłata skarbową - 17 zł
- wynagrodzenie pełnomocnika 7 200 zł .

Razem 73 094 zł, która to kwotę zasądzono na rzecz powoda.

SSO Leszek Guza